

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 27. september 2023 blev i sag nr. 99233:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har bygningsforsikring. I klageskema af 12/1 2023 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

I dagene før 04.11.2020 sprang et varmt brugsvandsrør læk i kælderen i den forsikrede ejendom. Ejendommen er opført i 1873, rørføringen er gammel og fra en tid hvor anvendelsen af asbest i isoleringen var normen (1920-1980). Store mængder vand flød ud, forårsagede oversvømmelse i kælderen og omfattende vandskade før lækagen blev opdaget. Kælderen hvor lækagen indtraf består af to rum, har separat indgang og er isoleret fra den øvrige kælder med murstensvægge. Bagrummet hvor lækagen indtraf anvendes ikke, forummet, hvor der ikke er rørføring, anvendes til depot.

Taksering afdækkede at skadesårsagen var 'Tilfældig udstrømning af vand fra synlige installation'. Policen dækkede følgeskaderne der beløb sig til 212.986 kr. til erstatning af løsøre og reparation af fugtskader i de omkringliggende kælderrum, hvor vandet var trængt igennem murstens væggene. Taksator forholdt sig ikke til spørgsmålet om asbestforurening og der blev ikke udtaget prøver for at be- eller afkræfte den relevante mistanke herom.

I sommeren 2022 blev der i forbindelse med miljøscreening af ejendommen påvist asbest i rørisoleringen omkring brugsvandsrør i kælderen (Bilag 1, Miljørapport). I miljørapporten blev der rejst mistanke om asbestforurening pga. flere brud på rørisoleringen, men en enkelt støvprøve kunne ikke bekræfte mistanken. Efterfølgende systematisk gennemgang af kælderen med støvprøver påviste udbredt asbestforurening i begge de rum der var været oversvømmet i forbindelse med

vandskaden. Endvidere isoleret forurening under en skade på rørisoleringen i en anden kælder, fjernt fra skadestedet (Bilag 2 & 3).

Pga. rørføringens alder og isoleringens udseende skal man mistænke at rørisoleringen indeholder asbest. Asbest frigøres og skylles bort med vand og udvaskning af asbest fra asbestholdig isolering i forbindelse med rør lækage er et velkendt fænomen. Ifølge den gældende taksatorvejledning (Bilag 4, Taksatorvejledning 2019) skal taksator forholde sig til mulig asbestforurening ved rørskader og ifølge loven (Bilag 5, Asbestbekendtgørelsen) er taksator forpligtet til at reagere på den mindste mistanke om asbestforurening. Det er ikke sket i denne sag.

Havde taksator fulgt taksatorvejledningen og loven ville asbestforureningen være påvist på skadetidspunktet og sanering heraf ville have været omfattet af policens dækning. Taksators ulovlige adfærd har været en økonomisk fordel for forsikringsselskabet og til skade for ejere og beboere der er blevet unødigt eksponeret for kræftfremkaldende asbest og har fået kontamineret deres løsøre. Dertil at ejerne evt. må bekoste den sanering forsikringsselskabet uretmæssigt har unddraget sig.

Det er forsikringstagers opfattelse, at forsikringsselskabet skal afholde udgifter til asbestsanering af de kældre der blev oversvømmet i forbindelse med den forsikringsdækkede rør lækage inklusive løsøre i lokalerne der er kontamineret i forbindelse med vandskaden eller efterfølgende.

Vedhæfter i øvrigt korrespondance mellem ejendommens administrator og forsikringsselskabet der dokumenterer en usaglig sagsbehandling fra selskabets side omfattende bl.a. gentagne afgørelser i sagen på et uoplyst grundlag og bevidst fejl citering af Miljøkonsulent (Bilag 6).

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Det er forsikringstagers opfattelse, at forsikringsselskabet skal afholde udgifter til asbestsanering af de kældre der blev oversvømmet i forbindelse med den forsikringsdækkede rør lækage inklusive løsøre i lokalerne der er kontamineret i forbindelse med vandskaden eller efterfølgende."

Selskabet har i brev af 3/3 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Klageren klager over, at Alm. Brand ikke har anerkendt asbestforurening i forbindelse med en dækningsberettiget vandskade.

Ejerforeningen, hvor klager bor, har oprettet Bygningsforsikring i Alm. Brand med gældende betingelser nr. 4401, Bilag A.

...

Indledende bemærkning

Selskabet vil ikke gennemgå hele skaden, men alene forholde os til klagen vedrørende asbestforureningen, herunder hvad skadeårsagen er til den dækningsberettiget skade.

Sagens forløb

Den 4. november 2020 bliver selskabet telefonisk kontaktet, hvor der anmeldes en vandskade. Det kan ikke oplyses, om vandet er fra en skjult eller synlig rørinstallation, ligesom det ikke kan oplyses, om der er tale om udstrømning eller udsivning af vand.

Skadeservicefirmaet er hos Ejerforeningen ca. 1 time efter skaden er anmeldt til selskabet, jf. bilag B. På dette tidspunkt er reparationen af rørinstallationen allerede foretaget. I bilag B, side 5, er der et billede af rørinstallationen, som er blevet repareret.

Den 5. november 2020 får vi bekræftet, af formanden for Ejerforeningen, at rørskadens er udbedret og vi vil modtage nærmere fra deres VVS'er. Samme dag sendes sagen til vores taksator.

Formanden for Ejerforeningen har ikke mulighed for, at vi besigtiger før den 12. november 2020.

Der er tale om udstrømning af vand fra en synlig rørinstallation. Det er et fjernvarmerør, som er sprunget læk. Det kan oplyses, at selskabet har anerkendt skaden og udbetalt ca. 213.000 kr. for udbedring af vandskaden.

Selskabet hører ikke om asbestforurening før vi modtager klagers mail af den 11. august 2022, klagers bilag 6, side 1 og 2. Den efterfølgende korrespondance har klager vedlagt, ligeledes i bilag 6.

Selskabet har i forbindelse med kravet om asbestforureningen, modtaget kopi af fakturaen fra klagers VVS'er, bilag C.

Sagens begrundelse

Indledningsvis skal selskabet henlede opmærksomheden på, at det er klager, som skal dokumentere eller på anden måde sandsynliggøre, at der er tale om en dækningsberettiget skade, og at omfang og krav er som oplyst.

Forsikringen dækker udstrømning af vand fra røranlæg, der tilfører koldt eller varmt vand og anlæg til opvarmning. Se betingelsernes afsnit 230, punkt 2.3 'Udstrømning af væsker'.

Endvidere fremgår det af betingelsernes afsnit 230, punkt 2.3.3, at skade på selve installationen ikke er dækket. Det vil sige, at reparationen af lækagen på røret, ikke er dækket af forsikringen.

Af klagers bilag 1, Miljørapport fra [rådgivningsfirma], side 1, fremgår det, at de undersøger ejendommen i forbindelse med et forestående projekt. Undersøgelsen bliver foretaget den 21. juni 2022. Det vil sige, at undersøgelsen foretages mere end 1½ år efter den anmeldte skade. Endvidere fremgår det af rapporten, side 7, punkt 5.2 'Asbest i kælderplan', at der flere steder er registreret synlige brud på rørisoleringen. Årsagen til disse brud på rørisoleringen er ikke oplyst.

I klagers bilag 6, side 7, fremgår det, at rapporten fra [rådgivningsfirma] er udført i forbindelse med en miljøscreening i ejendommen, som et led i planlægning af udskiftning af ejendommens brugsvandsrør.

Efterfølgende, den 18. juli 2022, bliver der foretaget asbestanalyse. Det fremgår ikke klart af de bilag, som klager har sendt til Nævnet, hvem der har foretaget prøverne. Selskabet formoder, at det er de prøver, som er foretaget af [analysefirma] jf. bilag D. Hvis selskabets antagelse ikke er korrekt, hører vi gerne nærmere herom.

Der er foretaget 11 prøver, hvor der er påvist asbestfibre i 3 af prøverne. Den første prøve er taget under skadet rørisolering. Den fjerde er ligeledes taget, hvor der er skade på rørisoleringen, og hvor

der for nyligt har været en større vandskade på grund af lækage. Den femte prøve er taget i rummet ved siden af den fjerde prøve.

Ifølge klagers mail af den 16. september 2022, bilag 6, side 7, fremgår det blandt andet:

De to positive prøver blev taget hhv. i rummet med den forsikringsdækkede rørlækage, dels i det umiddelbart tilstødende rum, hvor der ikke er nogen rørføring, men som var oversvømmet i forbindelse med rør-lækagen.

Selskabet skal gøre opmærksom på, at selskabet ikke har erstattet en dækningsberettiget rørska-
de i kælderen, som klager oplyser jf. ovennævnte. Selskabet har anerkendt og erstattet en dæk-
ningsberettiget vandskade, som følge af udstrømning af fjernvarmevand.

Da selskabet først får oplysningerne om skaden, da rørinstallationen er udbedret, er det ukendt for selskabet, herunder selskabets samarbejdspartner, om der har været asbestholdige isolering omkring rørinstallationen. Røret er uisoleret ved skadeservicefirmaet ankomst, ca. en time efter anmeldelsen af skaden til selskabet.

Det fremgår heller ikke af fakturaen, fra klagers VVS'er, bilag C, at der er fjernet isolering, herunder at der har været isolering med asbest og/eller om denne isolering er skadet som følge af vand. Selskabet bemærker, at der ikke er ekstraomkostninger til miljøhåndtering som følge af, at der har været asbestholdige isolering omkring det skadede rør.

Hvis der har været asbestholdige isolering omkring fjernvarmerøret, må vi formode at klagers VVSinstallatør har behandlet isoleringen jf. de retningslinjer der er vedrørende asbest, herunder klagers bilag 5, 'Bekendtgørelse om asbest', men også de retningslinjer der er i 'Lov om arbejdsmiljø og arbejde' samt 'Arbejdstilsynets vejledninger om asbestarbejde'.

Hvis klagers håndværker ikke har håndteret asbestholdige isolering efter retningslinjerne, må det være et mellemværende mellem klager/Ejerforeningen og dennes håndværker. Selskabet er ikke ansvarlig for, at klagers håndværker følger gældende retningslinjer.

Samtidig må vi meddele, at selskabet ikke finder det sandsynliggjort, at asbestfibre er som følge af den dækningsberettiget vandskade, som skete 1½ år inden asbestfibre blev fundet. Her skal selskabet særligt henlede opmærksomheden på, at rørisoleringen er skadet, hvor prøve 4 bliver taget/der hvor der fornyeligt har været en større vandskade. Det er selskabet ubekendt, hvornår isoleringen er blevet skadet, herunder hvornår forureningen er opstået.

Endvidere skal vi henlede opmærksomheden på, at klager har planlagt en renovering af kælderen, herunder fjernelse af asbestholdige isolering. At der i den forbindelse konstateres, at der under ødelagt isolering findes asbestfibre, mener vi ikke dokumenterer eller på anden måde sandsynliggør, at der er asbestforurening efter den dækningsberettigede vandskade, herunder at dette medfører forøget udgifter i forbindelse med den planlagte sanering af kælderen.

I den forbindelse, skal vi henlede opmærksomheden på, at planlagte udgifter ikke er dækket af forsikringen, da man ikke må have vinding på en forsikring.

For god ordens skyld skal selskabet gøre opmærksom på, at Bygningsforsikringen alene omfatter løsøre, som er for Ejerforeningens drift. Genstandene er specificeret i betingelsernes afsnit 241, punkt 1.

Indbo og løsøre, som tilhører de enkelte ejere og/eller lejere, er ikke omfattet af forsikringen, og vil alene af den grund ikke kunne rengøres over Bygningsforsikringen, uagtet der var tale om en dækningsberettiget skade.

Konklusion

I to af prøverne, hvor der er konstateret asbestforurening, er der skade på isoleringen, hvilket ikke kan henføres til den dækningsberettigede vandskade.

Selskabet finder det derfor ikke sandsynligt, at det er som følge af den dækningsberettigede vandskade, at der er sket forurening af kælderen med asbest.

Hvis der har været asbestholdige isolering om rørinstallationen, hvor der skete lækage, mener selskabet, at det er klagers VVS'er, som er forpligtet til at håndtere asbestholdige isolering efter gældende retningslinjer. Selskabet er ikke ansvarligt for klagers håndværkers håndtering af asbest."

Klageren har i brev af 3/4 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Selskabets svar afdækker, at mulig asbestforurening aldrig har været vurderet i forbindelse med den aktuelle skade. Dette er i strid med loven og selskabets egen taksatorvejledning. I øvrigt giver svar med bilag indtryk af en systematisk negligering af selskabets ansvar og lovens krav på dette område.

Taksering og sagsbehandling er præget af fejlagtige antagelser om fysiske forhold som er indlysende ved besigtigelse af kelder og rørinstallation den dag i dag. Selskabets svar sår tvivl om taksatorbesøg nogensinde har fundet sted. Trods opfordring hertil har selskabet ikke prioriteret at besigtige skadestedet i forbindelse med den aktuelle klage.

Klagers specifikke bemærkninger følger nedenfor

Fejl i beskrivelse af skadet rør

1. Selskabet anfører flere gange i sit svar at 'skadesårsagen er brud på fjernvarmerør'. Det er forkert.

Skadesårsagen er brud på brugsvandrør til det varme vand. Dette er tydeligt anført i Faktura fra det VVS-firma der udførte den akutte reparation af rørinstallationen (Bilag C – Faktura for udskift-

ning af rør). Det kan i øvrigt oplyses at der hverken nu eller på skadestidspunktet har været fjernvarmerør i den kælder, hvor rørlækagen indtraf.

Fejlen i selskabets taksering synes at hidrøre fra skadeservice rapporten (Bilag B – Skadeservice-rapport).

Klager bemærker at fejlen ikke er korrigeret ved taksatorbesøg hvis et sådant har fundet sted. Selskabet har ikke fundet anledning til at besigtige kælder eller rørinstallationer i forbindelse med klagesagen.

2. Selskabet anfører at det skadede rør 'er uisolaret ved skadeservicefirmaet ankomst, ca. en time efter anmeldelsen af skaden til selskabet'. Det er forkert

Røret er i et langt forløb i kælderen fortsat isoleret med den oprindelige asbestholdige isolering – og var det naturligvis også, da skadeservice ankom. Et stykke af røret er i sagens natur afisolaret ved den akutte reparation af røret.

Fejlen synes at hidrøre fra skadeservice rapporten (Bilag B – Skadeservicerapport) hvor der alene er billeddokumentationen det rør-segment der er afisolaret.

Klager bemærker at fejlen ikke er korrigeret ved taksatorbesøg hvis et sådant har fundet sted. Selskabet har ikke fundet anledning til at besigtige kælder eller rørinstallationer i forbindelse med klagesagen.

Ansvarsfraskrivelse i strid med lovgivning og selskabets taksatorvejledning

Selskabet anfører; 'Da selskabet først får oplysningerne om skaden, da rørinstallationen er udbedret, er det ukendt for selskabet, herunder selskabets samarbejdspartner, om der har været asbestholdige isolering omkring rørinstallationen'.

Med henvisning til sin oprindelige klage fastholder klager at enhver kompetent fagperson alene pga. rørinstallationens alder bør mistænke at rørisoleringen er asbestholdig og undersøge forholdet hvis det ikke er gjort.

Klager bemærker at 'selskabets samarbejdspartner' i forbindelse med taksering og klagebehandling alene er det firma der udfærdigede den fejlbehæftede skadeservice rapport. Der henvises ganske vist til oplysninger fra ejendommens VVS firma (Bilag C – Faktura for udskiftning af rør), men disse oplysninger er, som selskabet korrekt anfører, først kommet selskabet i hænde i forbindelse med denne klage.

Klager bemærker, at der blandt de mange fortrykte felter i skadeservice rapporten ikke noget sted er afsat plads til registrering af forhold omkring asbest (Bilag B – Skadeservicerapport), uagtet at det ved lov og selskabets taksatorvejledning er pålagt fagpersoner at forholde sig til dette (Bilag 4 – Forsikring og Pension – Taksatorvejledning 2019 og Bilag 5 – BEK nr. 1792 – Bekendtgørelse om Asbest 2015).

Klager bemærker, at selskabet ikke nu eller tidligere har præsteret dokumentation for, at spørgsmålet om asbestforurening har været overvejet i forbindelse med taksering af denne sag. Dette til trods for at det ved lov og selskabets taksatorvejledning er pålagt fagpersoner at forholde sig til dette i sager som denne (Bilag 4 – Forsikring og Pension – Taksatorvejledning 2019 og Bilag 5 – BEK nr. 1792 – Bekendtgørelse om Asbest 2015)

Klager bemærker, at selskabet fraskriver sig ansvar ved at henvise til manglende fokus på asbestforurening hos skadeservice- og VVS-firma. Det fremgår af loven at enhver kompetent fagperson skal overveje mulighed for asbestforurening når det er relevant – uanset om tidligere fagpersoner måtte have valgt at overset problemet (Bilag 5 – BEK nr. 1792 – Bekendtgørelse om Asbest 2015).

Ringslutning i Argument

Selskabet anfører 'at selskabet ikke finder det sandsynliggjort, at asbestfibrene er som følge af den dækningsberettigede vandskade, som skete 1 1/2 år inden asbestfibrene blev fundet. Her skal selskabet særligt henlede opmærksomheden på, at rørisoleringen er skadet, hvor prøve 4 bliver taget/der hvor der for nyligt har været en større vandskade. Det er selskabet ubekendt, hvornår isoleringen er blevet skadet, herunder hvornår forureningen er opstået'.

Klager bemærker at den omtalte 'større vandskade' netop er den skade klagen vedrører, ligesom den omtalte skade i rørisoleringen hvor prøve 4 er udtaget, netop hidrører fra delvis afisolering af røret i forbindelse med skaden og reparation heraf. Der er således tale om en ringslutning når netop disse forhold anvendes til at så tvivl om tidspunkt og kilde til den konstaterede asbestforurening.

Løsøre – Erstatningspligt

Selskabet anfører at 'Indbo og løsøre, som tilhører de enkelte ejere og/eller lejere, er ikke omfattet af forsikringen, og vil alene af den grund ikke kunne rengøres over Bygningsforsikringen, uagtet der var tale om en dækningsberettiget skade'."

Selskabet har i brev af 19/4 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Inden selskabet svarer på klagers bemærkninger, ønsker selskabet får klarlagt, hvilken skade der klages over.

Ved anmeldelsen af skadenr. [1], får selskabet oplyst, at der er sprunget et varmerør.

Reparationen af rørinstallationen var allerede udbedret, ved skadeservicefirmaet ankomst en 1 time efter, at selskabet modtog anmeldelsen. Skadeservicefirmaet oplyser, at der var sket brud på et fjernvarmerør.

Selskabet eller Skadeservicefirmaet har ikke set rørbruddet, men alene vandskaden. Da rørskadens ikke er dækningsberettiget, har selskabet heller ikke nærmere forholdt sig rørbruddet.

I 2020 var der 5 skader på rørinstallationerne på ejendommen, herunder et brud på et brugsvandsrør. Skaden er behandlet under skade nr. [2].

Af hensyn til sagsforløbet, så ønsker selskabet at få oplyst, om det er skadenr. [1] eller [2] der klages over. Herunder om det er en fejl, at der ved anmeldelsen af skadenr. [1] er blevet oplyst, at det er et brud på et fjernvarmerør.

Når selskabet har modtaget svar, vil vi komme med vores bemærkninger til klagers indlæg."

Klageren har i brev af 9/5 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Kommentar til 2. svar fra Alm. Brand

Klager noterer sig at selskabet efter lang primær behandling af sagen, og efter behandling i klagenævnet, nu er kommet i tvivl om hvilken skade klagen vedrører.

Det fremgår af selskabets svar at baggrunden for denne tvivl er selskabets mangelfulde og fejlbehæftede sagsbehandling, netop det forhold der klages over.

I svaret dokumenteres det, at selskabet ikke har besigtiget de rør vandskaden udgik fra og ikke forholdt sig til mulig asbestforurening (eller anden forurening) – selvom dette specifikt er nævnt i selskabets taksatorvejledning (Bilag 4), og omfattet af lovkrav jævnfør Asbestbekendtgørelsen (Bilag 5).

Klager bemærker i øvrigt, at mistanke om asbestforurening i forbindelse med vandskade pga. lækager i varmerør i bygningen, er lige så relevant som for varme brugsvandsrør, da de alle på takseringstidspunktet måtte formodes at være isoleret med asbestholdigt materiale.

Hvilken skade klagen vedrører er klart dokumenteret i korrespondancen med firmaet og tilhørende bilag både før og under klagesagen. For en ordens skyld gentages at klagen vedrører vandskaden i ejendommens kælder med skadesdato 04.11.2020, der blev udbedret for beløb 212.986 kr.

Kan i øvrigt oplyse at anmeldte rørskader fra 2020 blev gennemgået ved teknisk eftersyn i forbindelse med renoveringsprojekt. Af de 5 anmeldte skader vedrørte 4 brugsvandsrør og én faldstammer. Alene den skade der vedrører klagen var lokaliseret i bygningens kælder, resten var på 2. sal eller højere. Når det i selskabets svar står anført at kun én af ovennævnte skader vedrørte brugsvandsrør er det altså forkert og giver indtryk af systematiske fejl i selskabets skadeshåndtering."

Selskabet har i brev af 23/8 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Selskabet beklager, at vi har fået oplyst, at der er et fjernvarmerør, som var sprunget.

Årsagen til, at vi spørger ind til hvilket rør der er tale om, er for at undgå misforståelser. Selskabet ønsker blot at være sikker på, at vi forholder os til samme sag som klageren.

Vi har ikke nærmere undersøgt, hvilken rørinstallation der er sprunget, da selve rørinstallationen ikke er dækket af forsikringen. Selskabet har anerkendt selve vandskaden, som følge af det udstrømmende vand.

Vi formoder ikke, at klager har været involveret i opgørelsen af selve vandskaden, for så ville klager have mødt vores taksator på ejendommen ved besigtigelsen, ligesom vores samarbejdspartner har været på ejendommen flere gange.

Selskabet bemærker, at der både i 'Miljørapporten fra [rådgivningsfirma]', bilag 1 og 'Geltaper Prøver fra kælder mht. Asbestanalyse', bilag 2, er taget prøver af isolering fra brugsvandsrør og fjernvarmerør.

Selskabet har ikke foretaget reparation af installationen, herunder foretaget reparation/brud på rørisoleringen, hvorfor vi ikke kan være erstatningsansvarlig for, at klagers egen håndværker ikke har håndteret dette jf. gældende lovgivning. Selskabet finder det derfor ikke relevant at henvise til taksatorhåndbogen, bilag 4, eller gældende lovgivning overfor selskabet.

Vi er enige med klager i, at reparatøren af rørintallationen burde være opmærksom på muligheden for asbestholdig isolering, alene på grund af installationens alder.

Løsøre – Erstatningspligt

Uagtet, hvornår løsøret er anbragt i rummet, så er indbo og løsøre ikke omfattet af Ejerforeningens bygningsforsikring, hvorfor selskabet ikke kan være behjælpelig hermed.

Selskabet henviser til vores tidligere svar til Nævnet."

Klageren har i brev af 19/6 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Klager noterer sig at selskabet nu erklærer sig enig i, at man i forbindelse med skaden burde være opmærksom på asbest i rørisoleringen, sådan som det er bestemt ved lov (Bek. 1792 – Bekendtgørelse om asbest, Klagers Bilag 5).

Det overrasker imidlertid at selskabet mener selv at være hævet over denne lov, og at den alene er gældende for VVS branchen. Specielt fordi selskabet hævder at have haft en byggesagkyndig taksator på stedet for at vurdere vandskaden og dens omfang. Afklaring af, om der er sket udvaskning af asbest fra rørisoleringen i forbindelse med rørbruddet, indgår i vurdering af skadens omfang både ved lov og beskrivelsen i den gældende taksatorvejledning for bygningstaksatorer (Bilag 4) og har stor betydning for prissættelsen af skaden.

I Taksatorvejledning, Vejledning for forsikringsselskabernes bygningstaksatorer, udgivet af Forsikring og Pension i 2019 står blandt andet:

10.10 Taksatorbegrebet

En bygningstaksator bruges af et forsikringsselskab, der har behov for at afgøre om en skade er dækket, og efterfølgende omfangsbestemme og prissætte skader.

.....

Bygningstaksatorens opgave er at hjælpe skadelidte med at klarlægge hændelsen, afklare skadeårsag, skadeomfang, erstatning og skadeudbedring....

.....

41.31 Asbest i bygninger

Asbestholdige materialer i bygninger kan fx være asbestcementtage, asbestcementvægplader (Eternit), bløde loft- og vægplader (Asbestolux), skorstensforinger, aftrækskanaler, vinylbeklædninger, teknisk isolering osv.

Taksator bør være opmærksom på, at de håndværkere der arbejder med asbest skal have gennemgået en lovpligtig uddannelse og være i besiddelse af et uddannelsesbevis herom, jvf. bkg om arbejdsmiljø (læs mere i nedenstående bkg, §32), Information om asbest kan ses i bekendtgørelse nr. 1792 ...

På trods af ovenstående, har selskabet på intet tidspunkt i behandling af skaden bragt spørgsmålet om asbestforurening op. Selskabets tilsidesættelse af gældende lov og egen taksatorvejledning har været til vinding for selskabet idet kostbare undersøgelser, asbestsanering og beskyttelse af de personer der har arbejdet med udbedring af vandskaden, ikke har fundet sted.

Selskabet er, pga. den mangelfulde omfangsbestemmelse af den forsikringsdækkede skade, også ansvarlig for, at ejendommens beboere i efterforløbet har været asbest eksponeret og at løsøre, der er bragt ind i kælderen efter vandskaden var udbedret, er blevet asbestforurenede – fordi de berørte lokaler ikke er blevet asbestsaneret som de burde være.

Som redegjort for flere gange i forløbet, kan den udbredte asbestforurening af begge rum i den kælder hvor rør lækagen skete, kun forklares ved udvaskning og oversvømmelse i forbindelse med rørlækagen, da der, trods påviste skader på rørisoleringen, ikke er påvist udbredt asbestforurening i andre af ejendommens kældre."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget skadeservicerapport af 5/11 2020 og faktura af 26/12 2020 vedrørende udskiftning af brugsvandsrør på 9.647,14 kr. fra et VVS-firma. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af rapport af 4/7 2022 vedrørende orienterende miljøundersøgelse i ejendommen fra et rådgivningsfirma fremgår bl.a.:

"Besigtigelsen blev foretaget den 21. juni 2022.

1. Indledning og formål

I forbindelse med bygherrens screeningspligt har ... anmodet [rådgivningsfirma] om at foretage en miljøteknisk undersøgelse af ejendommen ...

Formålet med undersøgelsen er at skabe et overblik over forekomsten af miljøproblematiske stoffer i de bygningsdele, der berøres i forbindelse med det forestående projekt.

...

4. Analyseresultater

Resultaterne af de udførte analyser fremgår af nedenstående resultattabel. Hvis indholdet af et givent miljøproblematisk stof svarer til forurenede affald, er analyseresultatet angivet med gul. Hvis indholdet af et givent miljøproblematisk stof er klassificeret som farligt affald, er analyseresultatet angivet med rød. Såfremt der ikke er konstateret et indhold af et givent miljøproblematisk stof over grænseværdierne, er cellen angivet med grøn.

Tabel 2. Oversigt over materialeprøver med analyseresultater

Beskrivelse af prøver	Forureningsgrad af affald	Fotodokumentation		
<u>Prøve P1</u> Maling på stigestreng (brugs- vands) i lejligheden nr. [REDACTED]	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☒ ☐ ☐ ☐
<u>Prøve P2</u> Teknisk rørisolering i rørbøj- ning på varmerør i kælder- plan	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☒ ☐ ☐
<u>Prøve P3</u> Malet lærred omkring tek- nisk rørisolering på varme- rør i kælderplan	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☒ ☐ ☐ ☐
<u>Prøve P4</u> Teknisk rørisolering på lige rørstrækning på varmerør i kælderplan	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☒ ☐ ☐
<u>Prøve P5</u> Teknisk rørisolering på lige rørstrækning på brugs- vandsrør i kælderplan	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☒ ☐ ☐

Prøve P6 Støvprøve udtaget i kælderplan ved indgang til varmecentral under rørbøjning med synlig brud på rørisoleringen	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	
Prøve P7 Malingslag på kælderindervæg	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☒ ☒ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	
Visuel registrering Formodet spredt teknisk rørisolering (kiselgur) i kælder under [redacted] [redacted]	PCB 8tung Asbest PAH'er KP'er	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	

5. Anbefaling og vurdering

I forbindelse med denne undersøgelse er der konstateret forekomst af miljøproblematiske stoffer i nedenstående bygningsdele/områder. Eventuelle visuelle registreringer fremgår ligeledes af nedenstående.

...

5.1 Rørføringer i kælderplan

Varmerør og brugsvandsrør fremstod generelt med malet lærred og kapokisolering.

Der er generelt fundet et indhold af asbest i smurt kiselgur på lige rørstrækninger og i rørbøjninger på både varmerør og brugsvandsrør.

Affald bortskaffes som asbestholdigt farligt affald til deponi efter aftale med kommunen.

Det malede lærred på rørisoleringen indeholder PCB svarende til forurenede affald og tungmetaller svarende til farligt affald.

Malet lærred kan bortskaffes til specialforbrænding efter aftale med kommunen.

Bemærk: Der er i malingsprøven på kælderindervæg ikke fundet nogle af de undersøgte indholdsstoffer over renhedskriterierne.

5.2 Asbest i kælderplan

Der er flere steder registreret synlige brud på rørisoleringen i kælderplan. Der er desuden registreret tegn på spredt kiselgur (asbestholdig) i kælderplan under nr. ...

Vi anbefaler, at der eventuel foretages en supplerende undersøgelse for vurdering af asbestspredningen. Alternativ skal hele området i kælderplan betragtes som asbestområde.

Vi anbefaler generelt, at der iværksættes en forsegling af synlige brud på asbestholdige materialer, og at der skiltes med ingen adgang i området."

Nævnet har fået forelagt prøvesvar vedrørende asbestanalyse og kældertegning, hvor støvprøver for asbest er markeret. Af "Geltape Prøver fra Kælder mhp Asbestanalyse" af 18/7 2022 fremgår bl.a.:

"Baggrund

- Formålet med de udtagne prøver er at afklare om asbest indeholdt i rørisoleringen i kælderen er frigivet og spredt i kælderen forbindelse med brud på isolering, reparationer og vandlækager.
- Den anvendte testmetode kan detektere asbestfibre i støv og anbefales anvendt til netop dette formål.
- Prøver søges udtaget der hvor sandsynlighed for spredning vurderes størst. Det drejer sig om støv på gulvet 1) under skader i rørisoleringen, 2) hvor der for nyligt er foretaget rørarbejde på isolerede rør, 3) hvor der for nyligt har været lækage fra isolerede rør, 4) hvor nedtagne rør er transporteret ud af kælderen og 5) hvor der har været trafik fra lokaler med mulig spredning af asbest.

Prøver

Der er udtaget i alt 10 Geltape støvprøver

1. Gang bag varmecentral, foran indgang til depotrum. Prøve fra gulvet under skade på rørisolation.
2. Varmecentral imellem varmtvandsbeholder og ydervæg. Prøve fra gulvet under skade på rørisolation. Der er ikke rigtigt andre skader på den oprindelige rør isolation. Isolationen er ikke alle steder malet.
3. Rum med depoter foran varmecentral. Prøve fra gulvet foran depot bure under skade på rørisolation. Eventuel forurening kan også hidrøre fra transport af materialer eller støv fra varmecentral. Der foreligger i forvejen én negativ støvprøve fra dette rum.
4. Rum bag depotrum tilhørende ... Prøve fra gulvet hvor der er skade på rør-isolation, hvor der for nylig har været større vandskade pga. lækage på isoleret rør og hvor der blev foretaget reparation på isoleret rør.
5. Depotrum tilhørende ... Prøve fra gulvet foran døren ind til bagrum hvor prøve nr. 4 er taget. Der kan være sket spredning hertil pga. rør-lækagen i bagrummet, transport fra bagrum af nedtagne isolerede rør og via almindelig trafik mellem rummene.
6. Rum bag tidligere bagtrappe til højre i ... opgangen. Prøve fra gulvet hvor der er skade på rørisolering og hvor der i øvrigt er foretaget omfattende rørarbejde i forbindelse med renovering af den tilstødende lejlighed.
7. Bagtrappe til højre i ... opgangen. Prøve fra gulvet i bunden af trappen, foran døren til bagrummet. Der kan være sket spredning hertil pga. transport fra bagrummet af nedtagne isolerede rør og via almindelig trafik mellem rummene.
8. Bagrum under opgang i ... Prøve fra gulvet hvor der for nylig har været rør-lækage med vandskade, hvor isoleringen har været brudt og de gamle isolerede rør er nedtaget og bortskaffet.

9. Bagrum under lejligheden i ... Prøve fra gulvet hvor der for nylig har været rør-lækage med vandskade, hvor isoleringen har været brudt og de gamle isolerede rør er nedtaget og bortskaffet. Der er fortsat rør med beskadiget isolering – prøven er taget på gulvet herunder.
10. Rum foran bagrum under lejligheden i ... Prøve fra gulv foran døren til bagrummet. Der kan være sket spredning hertil pga. rør-lækagen i bagrummet, transport fra bagrum af nedtagne isolerede rør og via almindelig trafik mellem rummene."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"230 Bygningskasko

1 Hvad omfatter dækningen

Dækningen omfatter – i det omfang det fremgår af policen – ejendommens bygninger med sædvanligt tilbehør, som anført i afsnit 20, punkt 4.1.1. til 4.1.8.

2 Hvilke skader er dækket

Den direkte skade på det forsikrede ved

...

2.3 Udstrømning af væsker

Tilfældig udstrømning (ikke udsivning eller dryp) af vand fra røranlæg, der tilfører koldt eller varmt vand, wc-cisterner, kummer, badeindretninger, anlæg til opvarmning og luftkonditionering, spildevandsledninger samt akvarier.

Tilfældig udstrømning (ikke udsivning eller dryp) af olie og kølevæske, fra røranlæg, olietank, olie-fyr, køle-/fryseskab og køle-/fryseanlæg

Bortset fra

...

2.3.3 skade på selve installationen"

Nævnet udtaler:

Ejerforeningen – hvor klageren bor – har tegnet bygningsforsikring. Den 4/11 2020 blev der anmeldt en vandskade af ejerforeningen som følge af, at et brugsvandsrør sprang læk i kælderen. Selskabet anerkendte vandskaden og udbetalte ca. 213.000 kr. i erstatning. Udbedring af lækagen på røret var ikke dækket af forsikringen. Den 11/8 2022 meddelte ejendommens administrator, at der var konstateret asbestforurening i kælderen.

Klageren kræver, at selskabet dækker "udgifter til asbestsanering af de kældre der blev oversvømmet i forbindelse med den forsikringsdækkede rør lækage inklusive løsøre i lokalerne der er kontamineret i forbindelse med vandskaden eller efterfølgende".

Klageren har anført, at "I sommeren 2022 blev der i forbindelse med miljøscreening af ejendommen påvist asbest i rørisoleringen omkring brugsvandsrør i kælderen (Bilag 1, Miljørapport). I miljørapporten blev der rejst mistanke om asbestforurening pga. flere brud på rørisoleringen, men en enkelt støvprøve kunne ikke bekræfte mistanken. Efterfølgende systematisk gennemgang af kælderen med støvprøver påviste udbredt asbestforurening i begge de rum der var været oversvømmet i forbindelse med vandskaden. Endvidere isoleret forurening under en skade på rørisoleringen i en anden kælder, fjernt fra skadestedet (Bilag 2 & 3). Pga. rørføringens alder og isoleringens udseende skal man mistænke at rørisoleringen indeholder asbest. Asbest frigøres og skylles bort med vand og udvaskning af asbest fra asbestholdig isolering i forbindelse med rør lækage er et velkendt fænomen. Ifølge den gældende taksatorvejledning (Bilag 4, Taksatorvejledning 2019) skal taksator forholde sig til mulig asbestforurening ved rørskader og ifølge loven (Bilag 5, Asbestbekendtgørelsen) er taksator forpligtet til at reagere på den mindste mistanke om asbestforurening. Det er ikke sket i denne sag".

Klageren har videre anført, at "omtalt løsøre i denne sag først er bragt ind i de asbestforurenede lokaler et år efter vandskaden. Skaden består nu i at løsøre er asbestforurenede fordi lokalet er asbestforurenede. Årsagen hertil er, at selskabet har forsømt at undersøge for asbestforurening og at udføre sanering jævnfør asbestbekendtgørelsen".

Selskabet har afvist dækning. Selskabet har anført, at "I to af prøverne, hvor der er konstateret asbestforurening, er der skade på isoleringen, hvilket ikke kan henføres til den dækningsberettigede vandskade. Selskabet finder det derfor ikke sandsynligt, at det er som følge af den dækningsberettigede vandskade, at der er sket forurening af kælderen med asbest. Hvis der har været asbestholdig isolering om rørintallationer, hvor der skete lækage, mener selskabet, at det er klagers VVS'er, som er forpligtet til at håndtere asbestholdig isolering efter gældende retningslinjer. Selskabet er ikke ansvarligt for klagers håndværkers håndtering af asbest". Selskabet har anført, at "Endvidere skal vi henlede opmærksomheden på, at klager har planlagt en renovering af kælderen, herunder fjernelse af asbestholdig isolering. At der i den forbindelse konstateres, at der under ødelagt isolering findes asbestfibre, mener vi ikke dokumenterer eller

på anden måde sandsynliggør, at der er asbestforurening efter den dækningsberettigede vand-skade, herunder at dette medfører forøget udgifter i forbindelse med den planlagte sanering af kælderen. I den forbindelse, skal vi henlede opmærksomheden på, at planlagte udgifter ikke er dækket af forsikringen, da man ikke må have vinding på en forsikring. For god ordens skyld skal selskabet gøre opmærksom på, at Bygningsforsikringen alene omfatter løsøre, som er for Ejerforeningens drift. Genstandene er specificeret i betingelsernes afsnit 241, punkt 1. Indbo og løsøre, som tilhører de enkelte ejere og/eller lejere, er ikke omfattet af forsikringen, og vil alene af den grund ikke kunne rengøres over Bygningsforsikringen, uagtet der var tale om en dækningsberettiget skade".

Nævnet bemærker, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er klageren, der skal bevise, at der er indtrådt en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at forekomsterne af asbest i kælderen skyldes selve udstrømningen af vand fra røret i forbindelse med vandskaden den 4/11 2020. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at asbestforureningen først er konstateret mere end halvandet år efter vandskaden den 4/11 2020, og at det af rapport af 4/7 2022 fra et rådgivningsfirma fremgår, at der flere steder er konstateret synlige brud på rørisoleringen.

Nævnet har også lagt vægt på, at reparationen af lækagen på brugsvandsrøret ikke er dækket af forsikringen, og at det er ejerforeningens VVS-firma, der har stået for reparationen heraf. Nævnet finder, at selskabet ikke hæfter for eventuelle fejl eller undladelser i forbindelse med VVS-firmaets håndtering af den asbestholdige isolering om brugsvandsrøret.

Nævnet bemærker i øvrigt, at løsøre ikke er dækket af forsikringen, jf. forsikringsbetingelsernes afsnit 20 punkt 4 og afsnit 241 punkt 1.

Ankenævnet for Forsikring

17.

99233

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at klageren ikke har bevist, at selskabet har begået ansvarspådragende fejl i forbindelse med skadebehandlingen, der kan begrunde, at selskabet er erstatningsansvarligt på almindeligt erstatningsretligt grundlag over for klageren.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen